

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС) «ВІЙСЬКОВА ЕКОЛОГІЯ»

Відомості про викладача	
ПІБ	Волошина Наталія Олексіївна
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?user=XTfUMKoAAAAJ&hl=uk
Електронна адреса	n.o.voloshyna@udu.edu.ua
Формування у здобувача вищої освіти компетентностей і програмних результатів навчання щодо	

I. Основна мета навчальної дисципліни

визначення чинників впливу і оцінки наслідків воєнних дій, впливу хімічної, бактеріологічної та ядерної зброї; впливу військової діяльності на психоемоційний стан і фізичне здоров'я людей; зменшення негативного впливу від будівництва та експлуатації військових, військово-промислових і військово-енергетичних об'єктів, прийняття управлінських рішень у контексті сталого розвитку.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців

Галузь знань	Природничі науки, математика та статистика
Освітній рівень	Магістр
Спеціальність	E2 Екологія
Освітня програма	Управління екоризиками та біозахист
Рік впровадження	2026
Шифр навчальної дисципліни	BB2.02
Семестр навчання	3

III. Програмні результати навчання

- ✓ ПР09. Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
- ✓ ПР10. Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів та методів захисту навколишнього середовища.
- ✓ ПР11. Уміти використовувати сучасні інформаційні ресурси з питань екології, природокористування та захисту довкілля.
- ✓ ПР12. Уміти оцінювати ландшафтне і біологічне різноманіття та аналізувати наслідки антропогенного впливу на природні середовища.
- ✓ ПР13. Уміти оцінювати потенційний вплив техногенних об'єктів та господарської діяльності на довкілля.
- ✓ ПР16. Вибирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування залежно від екологічних умов.

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття про військову екологію.

Тема 2. Джерела впливу військової діяльності на довкілля.

Тема 3. Вплив військової діяльності на навколишнє середовище.

Тема 4. Військова епідеміологія.

Тема 5. Екологічні злочини.

Тема 6. Правові засади оцінки та відшкодування збитків довкіллю.

Детальні теми лекційних, практичних/семінарських занять, питання до заліку/іспиту, теми і завдання для самостійної роботи та інше містяться на курсі у Moodle:

V. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання

Кафедра екології та туризму

Природничого факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

Волошина Н.О. доктор біологічних наук, професор.

VI. Обсяг навчального навантаження і терміни навчання

Рік і семестр навчання	2 рік, 3 семестр
Кількість кредитів	6 кредити
Загальна кількість годин	180
Лекційні заняття	14
Семінарські заняття	18
Самостійна робота	148

VII. Політика навчальної дисципліни

ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова.

VIII. Основні інформаційні джерела

1. Військова екологія : підручник / за ред. І. М. Хижняка. - Київ : Чалчинська Н. В., 2020. - 677 с.
2. Багмет А.П. Військова екологія : навч. посіб. / А.П. Багмет, А.П. Войцицький. – Житомир : ДАУ, 2004. – 148 с.
3. Заходи безпеки та життєдіяльності у військових підрозділах : підручник / В.М. Петренко, М.М. Ляпа, П.Є. Трофименко та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2018. – 412 с.
4. Вплив військової діяльності на природу України: посібник / О. Василюк, К. Норенко; [за заг. ред. О. Кравченко] — Видавництво «Компанія "Манускрипт"» — Львів, 2019. — 68 с.
5. Військова епідеміологія: навчальний посібник / Н.О. Виноград, З.П. Василюшин, Л.П. Козак. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2018. 164 с.
6. Військова епідеміологія з епідеміологією надзвичайних ситуацій : підручник / М.А. Андрейчин, О.Д. Крушельницький, В.С. Копча, І.В. Огороднійчук; за ред. М.А. Андрейчина. – Тернопіль : ТДМУ, 2015. – 320 с.

IX. Система оцінювання

Поточний контроль	оцінювання на семінарських заняттях, підсумковий тест, виконання індивідуальних завдань
Підсумковий контроль	залік

Основні та додаткові матеріали, необхідні для вивчення навчальної дисципліни, знаходяться в електронному навчальному курсі системи управління навчальними курсами MOODLE:

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри хімії та екології
протокол № 1 від 27.09.2026 р.